

Pogovor z Dr. Brigito Rupar, Zavod RS za šolstvo

Dr. Brigita Rupar je odgovorna za področje šolskega svetovalnega dela v vrtcih, šolah in dijaških domovih na Zavodu RS za šolstvo, Območna enota Ljubljana. Prav tako je supervizorka, pedagoška svetovalka za svetovalne delavce ter odgovorna urednica revije Šolsko svetovalno delo in svetovalka za poklicno orientacijo. Doktorica edukacijskih ved je avtorica več strokovnih in znanstvenih člankov iz področja profesionalnega razvoja pedagoških delavcev, uvajanja sprememb v šolstvo in supervizije. Od leta 2007 do 2013 je bila nacionalna predstavnica v Evropski mreži za vseživljenjsko karierno orientacijo (ELGPN), od leta 2009 pa članica Nacionalne strokovne skupine za vseživljenjsko karierno orientacijo (VKO).

Šolsko svetovalno delo vključuje tudi karierno orientacijo za mlade, ki pridobljeno znanje in izkušnje, ko odrastejo, uporabijo v svojem poklicu. Aktualne razmere v šolstvu niso rožnate, vse manj je kandidatov za učitelje, plačna razmerja so za mnoge neugodna, kakšen pa je položaj šolskih svetovalnih delavcev in njihove aktualne naloge?

Svetovalni delavci se v zadnjih letih srečujejo z velikim številom učencev in dijakov s težavami v duševnem zdravju, ki jih je prinesla na površje in poglobila pandemija koronavirusa. Poleg tega narašča število otrok in mladostnikov z učnimi in vedenjskimi težavami, povečuje se tudi število usmerjenih otrok. Svetovalni delavci opažajo čedalje večjo vzgojno nemoč staršev, ki ne zmorejo postavljati meja, veliko je različnih zasvojenosti in nasilja. Njihovo delo je zelo kompleksno in zahtevno in velikokrat rečejo, da je njihova pisarna kot železniška postaja. Poleg tega mnogi med njimi svetovalno delo kombinirajo z dodatno strokovno pomočjo za usmerjene učence in z drugimi nalogami glede na letni delovni načrt in specifiko šole. Opažam, da se zahtevnost, raznolikost in obseg nalog, ki jih opravljajo svetovalni delavci vsako leto povečuje. To se kaže tudi s povečanim interesom in potrebami za vključitev v supervizijske in intervizijske skupine.

Kot članica Nacionalne strokovne skupine za VKO, kjer sodelujete tudi s kariernimi svetovalci na Zavodu RS za zaposlovanje, soustvarjate pogoje za kakovostno karierno orientacijo v Sloveniji. Ali lahko izpostavite dobre rešitve na tem področju?

Svetovalni delavci pohvalijo spletno stran projekta NKT VKO in eSvetovanje, kjer je na voljo veliko res dobrih gradiv, informacij in orodij za neposredno uporabo z učenci in dijaki. V vseh OŠ in SŠ se karierna orientacija z otroki in mladimi izvaja in čedalje bolj prodira miselnost, da je za konkretne učinke potrebno

angažirati tudi učitelje, ravnatelje in druge strokovne delavce. Na Zavodu RS za šolstvo že 3. leto vodimo razvojno nalogo Ustvarjanje učnih okolij 21. stoletja, v katero je vključenih tudi 20 svetovalnih delavcev: 5 od njih preizkuša model karijerne orientacije, v katerem se dejavnosti za učence poglobljeno izvajajo od 5. razreda dalje. Dejavnosti izvajajo svetovalne delavke v sodelovanju z razredniki in drugimi učitelji. Kolegice poročajo, da učenci in dijaki radi sodelujejo pri teh urah, ustvarjajo svoje portfolije in razvijajo kompetence, potrebne za poklicno kariero kasneje.

Kakšni so vaši načrti na poklicnem področju in morda nasvet za tiste, ki se odločajo za poklic šolskega svetovalnega delavca?

Trenutno poteka zelo zahtevna naloga posodobitve Programskih smernic, ki so v veljavi od leta 1999. V proces posodobitve smernic so vključeni strokovnjaki iz akademske sfere, nekaj je pa tudi praktikov, ki delajo v celotni vertikali od vrtca do srednje šole in dijaškega doma. Posodobljene smernice bodo predvidoma oblikovane do konca leta 2023 potem pa jih bomo v potrditev posredovali Strokovnemu svetu za splošno izobraževanje. Potekajo tudi druge aktivnosti za svetovalne delavce od seminarjev, usposabljanj, intervizijskih skupin, videokonferenc in drugih oblik. Bodočim kolegom in kolegicam pa bi sporočila, da naj se odločijo za delo v šoli ali vrtcu, saj je delo raznoliko, zanimivo, strokovno zahtevno in tudi ustvarjalno. Otroci in mladostniki nas čedalje bolj potrebujejo!

Najlepša hvala za pogovor, Brigita!